

Tore Kverneland
Skoltavegen 1
4355 Kverneland

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Dato:

~~2013/3071~~ ART-BI-HAH

20.06.2013

365.21

Endelig avgjørelse i klagesak - søknad om planting av utenlandske treslag til juletreproduksjon på eiendommen gnr. 27 bnr. 2 i Time kommune, Rogaland.

Direktoratet for naturforvaltning viser til oversendelse fra Fylkesmannen i Rogaland av 21.2.2013 om klage på avslag på søknad om utsetting av utenlandsk treslag til juletreproduksjon.

Direktoratet har etter behandling av klagen kommet til at Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak av 22.1.2013 opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Sakens bakgrunn

Tore Kverneland søkte 16.1.2013 om utsetting av 2800 trær av arten nordmannsedelgran (*Abies nordmanniana*) på et areal oppgitt å være 4 dekar stort på eiendommen gnr. 27 bnr. 2 i Time kommune i Rogaland.

Utsettingsområdets samlede areal (stipla areal i kartvedlegg) anslås av Fylkesmannen å være omlag 72 daa.

Fylkesmannen i Rogaland avsto ved vedtak 22.1.2013 utsetting på de 4 dekar søker spesifikt søkte om, men tillot forøvrig utsetting iht. kartvedlegget.

Vedtaket ble påklaget av søker Tore Kverneland 15.2.2013.

Etter forberedende klagebehandling opprettholdt Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak. Saken er derfor oversendt Direktoratet for naturforvaltning for endelig klagebehandling.

Klagefrist og klagerett

Klagen er fremsatt innen klagefristen av søker, som er part i saken og har klagerett, jf. forvaltningsloven (fvl.) §§ 28 og 29.

Direktoratet kan etter fvl. § 34 prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Direktoratet kan selv treffe vedtak i saken, eller oppheve Fylkesmannens vedtak og sende saken tilbake til Fylkesmannen til helt eller delvis ny behandling. Direktoratet kan ikke endre vedtaket til skade for klageren med mindre dennes interesser finnes å måtte vike for hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser, jf. fvl. § 34 tredje ledd. Melding om slik endring må i så fall være sendt klageren innen 3 måneder etter at underinstansen mottok klagen.

Direktoratet beklager lang saksbehandlingstid i saken.

Anførsler i klagen

Klagen gjelder den del av vedtaket som avslår tillatelse til utsetting, på området mellom Kvernlandsvegen og Frøylandsvatnet (17.4 på vedlagt kart i søknaden). Det anføres i klagen at Fylkesmannen har gjort en uriktig vurdering av den aktuelle utsettingens innvirkning på naturmangfoldet. Det hevdes at den omsøkte utsettingen vil ha positiv innvirkning på naturmangfoldet, og vises til erfaringer med fugl i eng og på juletreplantasjer.

Fylkesmannens vurdering av klagen

Fylkesmannen peker på at området er del av et større viltområde som er spesielt viktig for andefugler, herunder rødlistede arter. Fylkesmannen mener omdisponering av området til juletreproduksjon isolert sett neppe vil være avgjørende for verdien av viltområdet, men at det i et landskapsperspektiv vil sende feil signal å åpne for plantasjer langs vannlinjen i slike viktige viltområder. Fylkesmannen mener videre at utsetting av juletrær vil ha vesentlige negative virkninger for landskap og friluftsliv i området. Endelig legger Fylkesmannen vekt på at området er disponert til fremtidig friområde i kommuneplanen, og at en tillatelse til utsetting av juletrær vil kunne skape vansker i denne prosessen.

Fylkesmannen utdypet informasjonen om viltområdet i e-post 24.mai 2013, etter henvendelse fra direktoratet. Det fremgår her bl.a. at området er karakterisert som variert med takrørskog, gruntvannsområder, beita strandlinje, myr og skog. Fylkesmannen omtaler det som nasjonalt viktig, med et stort mangfold av ulike arter, også trua arter. Fylkesmannen viser likevel til at viltområdet er mye større enn den biten som omfattes av søknaden om planting. Hvor store naturverdier som er knyttet til kun denne biten, eller hvor mye hele området blir redusert i verdi som følge av den omsøkte utsettingen er i følge Fylkesmannen vanskelig å anslå, men han uttaler at omdisponering her neppe vil berøre nasjonale verdier for biologisk mangfold i seg selv.

Fylkesmannen opplyser videre at dette er et nærområde som knytter senteret på Kværneland opp mot Frøylandsvannet og friområdet i Njåskogen lenger sør, og mener landskapet langs Frøylandsvatnet her bør opprettholdes som et åpent naturelement av hensyn til friluftsliv og opprinnelig natur.

Direktoratets vurdering av saken

Tillatelse til utsetting av utenlandske treslag reguleres av FOR 2012-05-25 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål (heretter «forskriften»). Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet, jf. § 1. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til utsetting, skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges, herunder særlig uheldige følger for biologisk mangfold, jf. § 7 første ledd.

Direktoratet har vurdert informasjonen som fremkommer av søknaden og klagen, Fylkesmannens vedtak og ettersendt informasjon fra Fylkesmannen, naturbase, artskart, vernegrunnlaget for 028/2 Orreelva og Times kommuneplan arealdelen for 2008-2020, samt tilgjengelig litteratur og kunnskap om fuglesamfunnene i området. Direktoratet anser at kravet til kunnskapsgrunnlag i nml. § 8 er oppfylt og mener det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger utsettingen vil ha for naturmangfoldet. Førre var-prinsippet i nml. § 9 kommer ikke til anvendelse.

Nordmannsedelgran er antatt å ikke reprodusere i norsk natur de neste 50 år, og er av den grunn ikke risikovurdert av Artsdatabanken. Siden trærne skal brukes i juletreproduksjon og dermed hogges før de er frømodne, anser direktoratet at faren for spredning fra den omsøkte utsettingen er minimal.

Det aktuelle området mellom Kvernlandsvegen og Frøylandsvatnet (17.4 på vedlagt kart i søknaden) er oppgitt å være 4 dekar, men er ut ifra stippet areal på kartvedlegget om lag 6,5 dekar. Forskjellen i areal har etter direktoratets mening ikke betydning for resultatet av vurderingen.

Arealet har ifølge søker fram til nå blitt brukt til eng/gressproduksjon. Det er ikke registrert truede eller utvalgte naturtyper eller kulturlandskap i eller i nær tilknytning til lokaliteten. Derimot strekker det seg en viltlokalitet (id BA00016451) inn på utsettingsområdets vestsida. Lokaliteten er vektet som viltområde 3, og er ifølge

informasjon i naturbase et viktig leve- og yngleområde både for spurvefugler og andefugler, herunder arter som er listet i Norsk rødliste for arter 2010 (Artsdatabanken). Den sårbare arten vannrikse (VU) er registrert i tilknytning til viltlokaliteten. I e-post til direktoratet 24.mai 2013 karakteriserer Fylkesmannen området som nasjonalt viktig, variert, og med takrørskog, gruntvannsområder, beita strandlinje, myr og skog.

Frøylandsvatnet og områdene rundt er del av et vernet vassdrag, 028/2 Orreelva, som det er knyttet store biologiske verdier til. I vernegrunnlaget trekkes Frøylandsvatnet, sammen med Orrevatnet og Horpestadvatnet, fram som tre lokaliteter som er nasjonalt viktige våtmarksområder for fugl. Hettemåkebestanden i Jærregionen har sitt tyngdepunkt i området, og over halvparten av alle hettemåker i regionen hekker nå i Frøylandsvannet. Hettemåka har status nær trua (NT) i Norsk rødliste for arter 2010 (Artsdatabanken). Ifølge artskart ble den nær trua (NT) arten vipe registrert vest for utsettingslokaliteten i 2013. Den kritisk truede (CR) arten åkerrikse har tidligere blitt registrert i regionen. Innlandsområdet på Jæren regnes for øvrig som et av landets viktigste og mest varierte fuglelokalitet med sin mosaikk av våtmarker og kulturlandskap, og flere sårbare fuglearter er spesielt knyttet til de åpne kulturmarkene her.

Klagers erfaringer med fugl tas til orientering. Blant annet opplyser han at vipen legger reir i sporet etter plantemaskinen, og at antall vipereir øker ytterligere annet og tredje år etter plantingen. På den annen side forsvinner reirene i følge klager når trærne blir større. Selv om utsettingsområdet er et attraktivt sted for vipe etter planting, legger direktoratet mer vekt på de langsiktige konsekvensene av en etablering av juletreplantasje. Direktoratet viser i den sammenheng til klagers erfaringer, og til at vipas hovedhabitat i følge Norsk rødliste for arter 2010 (Artsdatabanken) er våtmark, åkre og kulturmark.

Direktoratet legger til grunn at en etablering av juletreplantasje etter søknaden vil foregå på arealer som tidligere er brukt i landbrukssammenheng, og derfor isolert sett ikke påvirker naturlige habitater. På den annen side er området verdifullt fordi sårbare arter benytter seg av dette kunstige arealet som en erstatning for eksempel for naturlige strandenger som det blir mindre og mindre av. På den måten vil en tilplanting få uheldige konsekvenser for artene. Det aktuelle utsettingsområdet her ligger nær kantsonen ved vann i et viktig våtmarksområde for fugl, og i tilknytning til en svært verdifull viltlokalitet. Direktoratet mener en etablering av juletreplantasje her vil medføre dårligere tilgjengelighet og en endret artssammensetning i det åpne engarealet innenfor, og i tilknytning til kantsonen ved vannet. En slik endring i arealbruk vil påvirke arter som nyttiggjør seg disse arealene til næringssøk og rast. Det kan for eksempel gjelde vipe, storspove (NT), åkerrikse, andefugler, og bakkehekkende spurvefugler som f.eks. sanglerke. Arter som kan overta vil, som klager bemerker, være alminnelig skoglevende arter som for eksempel rødvingetrost, jernspurv og måltrost. Direktoratet tillegger i denne sammenheng hensynet til de truede og sårbare artene mer vekt enn hensynet til de mer alminnelige artene.

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sett hen til det omsøkte arealets betydning for det nasjonalt viktige landskapet i området, for viltlokaliteten, dyreliv og som nasjonalt viktig våtmarksområde for fugl, mener direktoratet at utsetting i dette området samlet sett vil medføre uheldige følger for både biologiske og landskapsmessige forhold. Direktoratet kan ikke se at følgene kan avhjelpes ved å sette vilkår for en eventuell utsetting, eller at de mulig positive virkningene av en utsetting som klager beskriver kan veie opp for de uheldige følgene direktoratet finner å måtte legge til grunn.

Det påklagede vedtaket gjelder en mindre del av det totale utsettingsområdet (72 dekar) klager har søkt om og fått innvilget tillatelse til utsetting på. Det påklagede området er videre regulert til fremtidig friområde i kommunens arealdel. Økonomiske hensyn og hensynet til en effektiv ressursforvaltning tillegges på denne bakgrunn mindre vekt som argument for utsetting.

Konklusjon

Samlet sett, og med særlig vekt på landskapets betydning for truede og sårbare arter, mener direktoratet utsetting ikke bør tillates på det omsøkte området.

Direktoratet har etter klagebehandlingen kommet til at vedtaket fra Fylkesmannen stadfestes for området mellom Kvernlandsvegen og Frøylandsvatnet (17.4 på vedlagt kart i søknaden).

Vedtak

Direktoratet stadfester Fylkesmannens vedtak. Avslag på søknad om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag på området mellom Kvernlandsvegen og Frøylandsvatnet (17.4 på vedlagt kart i søknaden) opprettholdes.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages videre i forvaltningen, jf. fvl. § 28.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gunn Paulsen e.f.
seksjonssjef

Helle Annfelt Høverstad

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland
v Anders T. Braa Postboks 59 4001 Stavanger